

עיתון / נאמן / וואן קנד

העם המזומנים לא באו

גאולה כהן הפכה שוב דוכרת המימסד בזמן מבגין ועד פרס ורביץ

אנוור אל-סאדאת עמד להיפרד מן השגריר הראשון של ישראל, אליהו בן-אלישר, שהגיש לו זה עתה את כתב-האמנתו. בן-אלישר חשב בקדחתנות כיצד לנצל את האווירה הטובה שנוצרה. "אני מבקש להניח היום זר על קבר החייל האלמוני המצרי, שנלחם בנו באומץ-לב כה רב", אמר.

אל-סאדאת קרן. "זהו ימיוה יפה מאוד", השיב, ובו במקום נתן הוראות לקיים עוד באותו יום את הטקס. הדבר אורגן בחיפזון כה רב, עד כי הוכנו שני זרים — אחד ביוזמת השילטונות המצריות, ואחד ביוזמת בן-אלישר עצמו.

כבוד לאוייב. היתה זאת מיח"ר והו נכונה מצד השגריר. הוא לא היה הישראלי הראשון שהניח זר על הקבר, במבואות המיזרחיים של קאהיר. קדמו לו מנחם בגין ועזר וייזמן.

מתן הכבוד לחייל האוייב הוא הסמל העליון להשכנת השלום. ש"הרי השלום בא לסיים את המילחמה, ובמילחמה מנסים חיילים להרוג זה את זה.

גם במלחמה מצווים חיילים אמיתיים לכבד זה את זה. כל צד יודע כי חיילי האוייב משרתים את מולדתם, כפי שהוא עצמו משרת את מולדתו. אך רגש זה נמהל בשינאה, שהיא לעתים קרובות תוצאת-לוואי בלתי-נמנעת של הדי משלום המהוה הכבוד ההדדי בין החיילים גורם חשוב להתפייסות הלאומית.

נפש הצווייה. השבוע קרה כי ישראל דבר שהוכיח בעליל, כי הציבור הישראלי ומנהיגיו הצויים עדיין בנפשם לגבי השלום.

השגריר המצרי האהוד, סעד מורתא, ערך מסיבה לכבוד "יום הצבא המצרי". יום זה חל ב־6 ב־אוקטובר, היום שבו פתח הצבא המצרי במלחמת יום-הכיפורים (היא "מלחמת רמאדאן", במינוח המצרי). מטעמים של טאקט, דחה השגריר את המועד ל־9 באוקטובר.

מלחמת יום-הכיפורים מילאה תפקיד חשוב בהתפתחות לקראת השלום. לולא הניצחון המצרי ב־שלב הראשון של המלחמה, שהחי זר למצרים את כבודה העצמי, לא יכול היה אל-סאדאת לפתוח ביוזמתו ההיסטורית. אמנם הוכיח כבר ב־1970 כי הוא מעוניין ב־שלום, אך את המעשה הנדרמטי, שובר-המוסקמות, היה מסוגל לבצע רק כאשר היתה לו הויקרה של

"מחזיר הכבוד המצרי" ו"חוצה התעלה".

רודפיה המסיכות. השגריר הזמין את איש-הציבור, כדרכו. אך הפעם נחל אכזבה: אף אחד מחברי הממשלה לא הופיע, ורק שניים מחברי-הכנסת — חייקה גרוסמן ושולמית אלון*.

נמסר כי משרד ראש-הממשלה הודיע למוזמנים הרשמיים שאין להופיע למסיבה — דבר שהוכחש לאחר-מכן על-ידי המשרד. אך קשה להניח שעשרות חברי-כנסת, שרים ופקידים בכירים, כולם רודפים מסיבות משבעים, היו נמנעים מלהופיע בלא הוראה.

בלט עוד יותר העדר האלופים. רק שניים, המקיימים בתוקף תפקידים גורמים רצופים עם המצריים, הורשו להופיע — וגם הם רק בלבוש אזרחי. דווקא צה"ל, שהיה צריך לנצל הזדמנות זו כדי להגביר את אוירת ההתפייסות, פעל בכיוון ההפוך — דבר המעיד הרבה על רמת השיקולים ועל הגישה המדינית של הרמטכ"ל הנוכחי.

לפי החלטה. כמו תמיד בשנה האחרונה, הפכה גאולה כהן דוב־רת המימסד כולו — מימין הליכוד ועד בהטפה היסטורית נגד ההשתתפות במסיבה, התיימרה לדבר בשם חילי מלחמת יום-הכיפורים — כאילו מתו הצעירים למען ה־מלחמה, ולא למען ההגנה השלום.

גאולה כהן פועלת, כמובן, מתוך מניע מדיני ברור: לפוצץ את הס־כס־השלום, להחזיר את מצב-המילחמה בין ישראל ומצרים לקדמותו. אך העובדה שמנחם בגין רוקד על פי חלילה, ושגם מנהיגי מפלגת העבודה מצטרפים ל"קונסנזוס" זה — מוכיחה, כי מדינת-ישראל רחוקה עדיין מאוד מהכרעה אמיתית לטובת השלום.

שיא החוצפה

האיש שתרם תרומה מכרעת לניאוי-נאצים הצרפתים מתיימר להילחם בהם

אם גאולה כהן מייצגת את ה־* אורי אבנרי הגיע באותו ערב מחו"ל, לא הספיק להגיע למסיבה. הוא התנצל על כך במכתב לשגריר, שבו כתב, כי "כחייל שלחם בחזית המיצרית במלחמת העצמאות, הייתי רואה כבוד לעצמי בהשתתפות במסיבה לכבוד ה־צבא המצרי, שלמדתי להטריכו ב־שהחזקרב".

במדינה

פנים המדיניות של המימסד הישראלי (ראו לעיל), הרי שמואל פלאטירשון מייצג את פניו המוסי-ריות.

אין אדם שסיפק אנטי-שמיות הצרפתית תחמושת כה מסוכנת כמו פלאטו. בעיני הצרפתים, הוא מהווה הוכחה חיה לאמיתות ה־קאריקטורה האנטי-שמית: יהודון בזוי, רמאי וגנב, מנצל הזולת, מר־על באימון העם שבקיברו הוא חי. הצורה היחידה שבה יכול היה איש כמו פלאטו לשרת את העניין היהודי, אחרי שמצא מיקלט פלילי בישראל, היה לשתוק ולהעלים מ־עיני הציבור. תחת זאת הוא מבליט את עצמו בקדחתנות כפיתית. נב־חר לכנסת ומשטה שם בכל ה־עולם.

תערוך זול מאוד. השבוע עבר פלאטו את כל שיאי הקוד־מים. הוא הציב את עצמו בראש הלווחים באנטי-שמיות הצרפתית — שהוא חרם כה הרבה לעלייתה בתעלול תעמולתי אופייני. הרי דיע גיוס ואימון מתנדבים ישראליים, שייצאו לצרפת כדי להילחם באנטי-שמנים.

כמו כל תעלוליו של פלאטו, גם זה היה זול מאוד. הוא פשוט הר־דיע, כי נענה לרמזים מצד חוגי השילטון הישראלי, ושוייתר על ה־רעיון — אחרי שקיבל פירסומת מיריבת. כך חסך לעצמו את כל הכסף וזכה בפירסום הינם. שום אנטי-שמני לא יכול היה להמציא דוגמה טובה יותר של "רמאות יהודית".

גיבור כזה גדול. את התגובה הנכונה השמיע השבוע צעיר ישראלי נרגו, לשעבר חייל ביח־דתי-עילית של צה"ל: "אם פלאטו הוא גיבור כזה גדול, מדוע הוא לא יוצא בעצמו לצרפת כדי לעמוד בראש המלחמה?"

פלאטו לא יצא. הוא לא פחד מפני הניאוי-נאצים, אלא מפני ה־מקיסטרה הפלילית, שהוציאה נגדו פקודת-מעצר בינלאומית.

יחסים מרחביים בתוך הערפל

מלחמת עיראק-איראן טומנת בחובה רק סכנה אחת לישראל — והיא כאה מתונה

"ישראל תבהיר את עמדתה בי עניין מלחמת עיראק-איראן לממ שלת ארצות-הברית", הודיע דר בר הממשלה, בתום ישיבתה. השאלה המתבקשת: איזו עמ־דה?

עד כמה שידוע לציבור הישרא־לי, אין לממשלת-ישראל עמדה כלשהי, מלבד כמה סיסמות חס־רות-תוכן.

בגדאד האחרת. שום מאור־רע בזמן האחרון לא הבהיר בצור־רה תותכת יותר את תוסר-הרצינות של הטיפול הישראלי בענייני ה־מרחב כמו מלחמה זו. היא הפת־יה את ישראל, וכאשר פרצה הסרו לממשלת-ישראל נתונים יסודיים על השינויים שחלו במרחב בשנים האחרונות.

ישראל מסתובבת במרחב בערפל כבד, שהיא עצמה יצרה אותו. ער־פל זה מורכב משני יסודות:

● דיווח מגמתי בעיתוני ישר־אל, שמקורות-המידע שלהם בי ענייני המרחב הם אפסיים. הניי־זונים מדיווחים אמריקאיים שיט־חיים.

● מליצות תעמולתיות פשטניות של המנגנון הממשלתי. כמו תמיד, החלה הממשלה מאמינה בתעמולה של עצמה, ושוב אין היא מסוגלת לראות את המציאות המורכבת. הדבר נוגע בעיקר בעיראק. לפי התעמולה הרשמית, עיראק היא אחת המדינות הערביות הקיצוניות ביותר, ומבקשת להשמיד את ישראל. הממשלה מסתמכת על ההלטותיה של ועידת-הפסיטה הר־ערבית, שנערכה בבגדאד אחרי חתימת הסכמי קמפ־דייוויד. ה־ממשלה התעקשה לטעון כי הח־לטות אלה קראו להשמדת ישראל, ומנחם בגין עצמו הכריז על כך פעמים רבות.

אולם זוהי גירסה כוזבת לחלו־טין. ועידת-הפסיטה הבגדאדית, שבה בלטה ההשפעה העיראקית, סימנה תפנית מהפכנית של ה־עולם הערבי לקראת שלום. היא גינתה את הסכמי קמפ־דייוויד מפני שהיו בבחינת שלום נפרד, ו־הטילה חרם על מצריים. אך באותה שעה הכריזה שהעולם הערבי שר־אף ל, לשלום צודק ובר־קיימא — הנוסחה המקובלת לגבי החלטת מועצת-הביטחון 242. הכוללת הכ־רה בישראל בגבולות 1967.

מאז המשיכה עיראק לנוע בפור־על לעבר קו מדיני מתון כלפי ישראל, מאחורי מסך-עשן של מליצות קיצוניות שיגרתיות. היא שייכת לציר מדיני חדש, הכולל את סעודיה, נסיכויות-הנפט, ירדן והנהגת פת"ח באש"ף (העולם הזה 2249).

אמריקה לצד עיראק. לממ שלת ישראל אין מושג על התפ־חיות אלה, או שאינה רוצה לדעת אותן. זאב שיף, הכתב הצבאי של הארץ, המבטא בדרך כלל דיעות של מערכת-הביטחון, הביע השבוע

פליאה על כך שממשלת-ישראל רואה באפס-מעשה כיצד נפרק ב־עקבה, בטווח המרגמות של צה"ל, נשק סובייטי המיועד ל־עיראק. הרמז: כדאי להשמיד נשק זה, הזורם למדינה אנטי-ישראלית קיצונית.

לחיוק הרמז, הזכיר שיף מיל־חמות קודמות במרחב ישראל התערבה בהן, כגון מלחמת-האז־רחים בלבנון (לטובת הימין הנוצ־רי) ומלחמת ספטמבר השחור (לטובת ירדן, נגד סוריה).

ההבדל הקטן: בשתי המלחמות האלה פעלה ישראל בתאי הדוק עם ארצות-הברית, ולמעשה על פי וְאִרְאוּתיה. ואילו הפעם תומכת ארצות-הברית בחשאי בעיראק נגד איראן, למרות שעיראק מקבלת כמויות מסוימות של נשק סוביי־טי. שידוד-מערכות מכריע זה בי מרחב לא הגיע עדיין לתודעת רבים מן הפוליטיקאים הישראליים.

נמאל וסדאם. יודע-דבר בצמרת השילטון הבחניו בשינוי זה — ומדאגים ממנו.

הגישה הישראלית לעיראק ב־1980 דומה לגישה הישראלית למצריים ב־1954. או התקרבה ארצות-הברית למישורו של גמאל עבד-אלנאצר וביקשה למשוך אותו לצידה, ישראל פתחה או במסע כביר — מערכת-תעמולה, סעק־הביש המפורסם ועוד — כדי למנוע התקרבות זו. עתה חוששים בירושלים מפני התקרבות אמרי־קאית לסדאם חוסיין, השליט ה־עיראקי, ומבקשים למנוע אותה.

למעשה אין ממשלת-ישראל יודעת מה היא רוצה. האוייבת היא קרובה ביותר היא סוריה, שהיא גם פרוסובייטית קיצונית. עיראק היא אויבתה של סוריה ומתקרבת לארצות-הברית, ועל כן היתה צריכה להיות קרובה יותר לממ שלת-ישראל, אילו החולט כי אויבתה העיקרית של ישראל היא דווקא עיראק, הרי היתה צריכה להתקרב לשתי מדינות עוינות אחרות: סוריה ואיראן.

אלא שאין לישראל מדיניות כלשהי. ממשלת-בגין שונאת את כל הצדדים במידה שווה.

סכנה מכפניום. על דבר אחד לא יתכן ויכוח, אף כי הוא נעלם לעיתים בהמולה הכללית: המילחמה הממושכת מקילה בטווח המ־ייד על מצבה של ישראל.

עיראק משקעה במלחמה את מיטב כוחותיה. האיסטראטגיה ה־איראנית היא להתיש אותה, ויתכן כי כל משאבי הצבא העיראקי יישחקו במלחמה. אם ביכלל ה־יה תה קיימת סכנה כלשהי ב, החית המיזרחית", היא נעלמה לומן רב. גם איראן, המנהלת את המסע הדתי הקיצוני נגד ישראל, תהיה עתה מותשת, והשפעתה במרחב המוסלמי תהיה קטנה הרבה יותר. (המשך בעמוד 42)